

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Kraków, dnia 30 listopada 1932 r.

TREŚĆ:

Pozycja:	Str.
167. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych	322
168. Ulgi kolejowe — wykaz zakładów naukowych	328
169. Organizacje społeczno-humanitarne	340
170. Masowe dożywianie niezamożnej diatywy szkolnej	340
171. Przeciwdziałanie potajemnemu gorzelnictwu	342
172. Dodatek ekonomiczny na dzieci ponad 18 lat	342
173. Dodatek ekonomiczny na dzieci, uczęszczające do szkół zawodowych doksztalcających	343
174. Termin egzaminu na nauczycieli szkół średnich	344
175. Organizacja ogniska metodycznego geografji	344
176. Lekcje pokazowe i przyjęcia w ogniskach metodycznych	345
177. Konferencje nauczycieli rysunków i robót ręcznych	346
178. Codzienna modlitwa w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli	348
179. Zwolnienia od taksy administracyjnej w szkołach średnich ogólnokształcących	348
180. Gimnazjalny egzamin dojrzałości dla eksternów oraz egzamin uzupełniający	349
181. Ubezpieczanie nauczycieli w szkołach zawodowych doksztalcających	350
182. Rejony wizytacyjne w dziale zakładów kształcenia nauczycieli	351
183. Rejony wizytacyjne w dziale szkolnictwa zawodowego	352
184. Konkursy	354
185. Komunikaty	356
186. DZIAŁ NIEURZĘDOWY:	
„Drugi świat pracy“ w szkole	358

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 21 października 1932 r.

o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych¹⁾.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

Art. 1. Do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych państwowych, publicznych i prywatnych mogą być dopuszczone tylko te osoby, które posiadają kwalifikacje zawodowe nauczycielskie lub instruktorskie, przewidziane niniejszem rozporządzeniem.

Art. 2. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie i instruktorskie, przewidziane niniejszem rozporządzeniem, stanowią zarazem kwalifikacje zawodowe, wymagane do ustalenia w państwowej służbie nauczycielskiej.

Art. 3. Przedmioty nauczania w szkołach zawodowych dzielą się na:

- 1) przedmioty zawodowe,
- 2) przedmioty pomocnicze:
 - a) ściśle związane z zawodem,
 - b) niezwiązane bezpośrednio z zawodem,
- 3) praktyczną naukę zawodu.

Art. 4. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określa, do której z grup, wyszczególnionych w art. 3, należą dane przedmioty nauczania w poszczególnych szkołach.

**I. SZKOŁY ZAWODOWE TYPU ZASADNICZEGO ORAZ
DOKSZTAŁCAJĄCE.****A. NAUCZYCIELE.****Przedmioty zawodowe.**

Art. 5. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach zawodowych stopnia licealnego i gimnazjalnego posiada osoba, która:

- a) uzyskała dyplom odpowiedniej szkoły wyższej, lub świadectwo uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne dla celów kwalifikacyjnych,

¹⁾ Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 91 poz. 774.

- b) odbyła po uzyskaniu dyplomu (świadectwa) odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską; Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać za odpowiednią również praktykę zawodową nienauczycielską, odbytą przed uzyskaniem dyplomu (świadectwa),
- c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych, dla których niema odpowiednika w szkołach wyższych, ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 6. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach zawodowych stopnia niższego i w szkołach zawodowych doksztalcających posiada oprócz osób, wymienionych w art. 5, osoba, która:

- a) uzyskała świadectwo ukończenia odpowiedniej szkoły zawodowej stopnia licealnego lub innej szkoły, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważną dla celów kwalifikacyjnych,
- b) odbyła odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską,
- c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych, dla których niema odpowiednika w szkołach stopnia licealnego ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Przedmioty pomocnicze ściśle związane z zawodem.

Art. 7. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych, ściśle związanych z zawodem w szkołach stopnia licealnego i gimnazjalnego posiada:

- 1) osoba, która:
 - a) uzyskała dyplom odpowiedniej szkoły wyższej lub świadectwo uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne dla celów kwalifikacyjnych,
 - b) odbyła odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską w przypadkach, gdy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uzna to za wymagane,
 - c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

2) osoba, która:

- a) posiada kwalifikacje zawodowe do nauczania tych przedmiotów w szkołach ogólnokształcących odpowiedniego stopnia,
- b) uzyskała świadectwo ukończenia kursów specjalnych, wprowadzających w zagadnienia szkolnictwa zawodowego.

Art. 8. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych ściśle związanych z zawodem w szkołach zawodowych stopnia niższego oraz w szkołach zawodowych dokształcających posiada, oprócz wymienionych w art. 7,

1) osoba, która:

- a) uzyskała świadectwo ukończenia odpowiedniej szkoły zawodowej stopnia licealnego lub innej szkoły, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważną dla celów kwalifikacyjnych,
- b) odbyła odpowiednią praktykę zawodową nienauczyielską w przypadkach, gdy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uzna to za wymagane,
- c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

2) osoba, która:

- a) posiada kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach powszechnych,
- b) uzyskała świadectwo ukończenia kursów specjalnych, wprowadzających w zagadnienia szkolnictwa zawodowego.

Przedmioty pomocnicze niezwiązane bezpośrednio z zawodem.

Art. 9. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych niezwiązanych bezpośrednio z zawodem w szkołach zawodowych stopnia licealnego i gimnazjalnego posiada osoba, która:

- a) posiada kwalifikacje zawodowe do nauczania tych przedmiotów w szkołach ogólnokształcących odpowiedniego stopnia,
- b) uzyskała świadectwo ukończenia kursów specjalnych, wprowadzających w zagadnienia szkolnictwa zawodowego.

Art. 10. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych niezwiązanych bezpośrednio z zawodem w szkołach zawodowych stopnia niższego oraz w szkołach zawodowych dokształcających posiada oprócz osób, wymienionych w art. 9, osoba, która:

- a) posiada kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach powszechnych,

- b) uzyskała świadectwo ukończenia kursów specjalnych wprowadzających w zagadnienia szkolnictwa zawodowego.

Praktyczna nauka zawodu.

Art. 11. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do praktycznego nauczania zawodu w szkołach zawodowych typu zasadniczego oraz dokształcających ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

B. INSTRUKTORZY.

Art. 12. Kwalifikacje zawodowe instruktorskie do praktycznego nauczania zawodu w szkołach zawodowych typu zasadniczego oraz dokształcających posiada:

- 1) osoba, która:
 - a) uzyskała świadectwo ukończenia odpowiedniej szkoły zawodowej stopnia gimnazjalnego lub innej szkoły, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważną dla celów kwalifikacyjnych,
 - b) odbyła po uzyskaniu świadectwa odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską,
 - c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;
- 2) osoba, która:
 - a) uzyskała świadectwo ukończenia odpowiedniej szkoły mistrzów, szkoły nadzorców lub innej szkoły, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważną dla celów kwalifikacyjnych,
 - b) odbyła odpowiednią praktykę zawodową nienauczycielską,
 - c) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych oraz odbyła praktykę pedagogiczną na zasadach ustalonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

II. SZKOŁY MISTRZÓW, NADZORCÓW, PRZYSPOSOBIENIA ZAWODOWEGO ORAZ KURSY ZAWODOWE.

Art. 13. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie i instruktorskie do nauczania w szkołach mistrzów, nadzorców, przysposobienia zawodowego oraz kursach zawodowych ustala Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

III. POSTANOWIENIA OGÓLNE.

Art. 14. Za dyplomy (świadectwa), o których mowa w art. 5—10 i 12 rozporządzenia niniejszego uważa się dyplomy (świadectwa) szkół (kursów) państwowych.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać za równoważne dyplomy (świadectwa) innych szkół (kursów) nie wyłączając szkół zagranicznych.

Art. 15. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może przyznać kwalifikacje zawodowe nauczycielskie (instruktorskie), lub czasowo zezwolić na nauczanie osobom, nie posiadającym warunków, przewidzianych rozporządzeniem niniejszem, jeżeli wyróżniają się bądź długoletnią pracą nauczycielską, bądź też odpowiednią praktyką zawodową.

W przypadkach tych Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uzależnić przyznanie kwalifikacyj względnie zezwolenie na nauczanie od ukończenia odpowiednich kursów.

Art. 16. Posiadanie względnie przyznanie kwalifikacyj zawodowych nauczycielskich (instruktorskich) stwierdza Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub wyznaczona przez niego władza szkolna przez wydanie dyplomu, w którym wskazane będą przedmioty oraz szkoły objęte kwalifikacją.

Art. 17. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustala, które szkoły (kursy) są odpowiednie w rozumieniu art. 5 lit. a), 6 lit. a), 7 pkt. 1 lit. a), 8 pkt. 1 lit. a), 12 pkt. 1 lit. a), pkt. 2 lit. a) i 15.

Do uznawania praktyki zawodowej nienauczycielskiej za odpowiednią w rozumieniu art. 5 lit. b), art. 6 lit. b), art. 7 pkt. 1 lit. b), art. 8 pkt. 1 lit. b) i art. 12 pkt. 1 lit. b) oraz pkt. 2 lit. b) właściwy jest Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub wyznaczona przez niego władza szkolna.

IV. POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE.

Art. 18. Osoby, które na mocy postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 271) uzyskały do dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia kwalifikacje zawodowe nauczycielskie lub instruktorskie, zachowują swe kwalifikacje w stosunku do szkół i przedmiotów, które oznaczy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego; do czasu zaś tego oznaczenia zachowują one swe dotychczasowe kwalifikacje.

Art. 19. Do czasu wprowadzenia w stosunku do szkół (kursów) zawodowych zasad organizacji szkolnictwa, ustalonych w ustawie z dnia 11 mar-

ca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określa do jakiego typu do-tychczasowych szkół (kursów) zawodowych przydatne są kwalifikacje, ustalone w niniejszem rozporządzeniu.

Art. 20. Niezależnie od przypadków, przewidzianych w art. 15, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub wyznaczona przez niego władza szkolna może czynnym w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nauczycielom (instruktorom), nie posiadającym kwalifikacyj zawodowych, zezwolić na nauczanie do czasu wprowadzenia w stosunku do szkół (kursów) zawodowych zasad organizacji szkolnictwa, ustalonych w ustawie z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

Art. 21. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 22. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia *).

Równocześnie traci moc rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 271).

Prezydent Rzeczypospolitej:

(—) **I. Mościcki.**

Prezes Rady Ministrów:

(—) **A. Prystor.**

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) **Bronisław Pieracki.**

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) **August Zaleski.**

Minister Spraw Wojskowych:

(—) **J. Piłsudski.**

Minister Skarbu:

(—) **Wł. Zawadzki.**

Minister Sprawiedliwości:

(—) **Czesław Michałowski.**

Minister Wyznań Religijnych

i Oświecenia Publicznego:

(—) **J. Jędrzejewicz.**

Minister Rolnictwa i Reform Roln.:

(—) **Sew. Ludkiewicz.**

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) **Zarzycki.**

Kierownik

Ministerstwa Komunikacji:

(—) **M. Butkiewicz.**

Minister Opieki Społecznej:

(—) **Hubicki.**

Minister Pocht i Telegrafów:

(—) **Boerner.**

*) t. j. z dniem 26 października 1932 r.

Nr. O. 2466/32.

Kraków, dnia 24 października 1932 r.

Do

Dyrekcji państwowych i prywatnych (z prawami szkół państwowych) szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, zakładów kształcenia nauczycieli, Kierownictw publicznych szkół zawodowych dokształcających, Rad Szkolnych Powiatowych oraz Inspektorów szkolnych w Okręgu w sprawie

ulg kolejowych.

Na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 12 października 1932 r. Nr. I. Org. 2340/80/32 podaję poniżej do wiadomości wykaz zakładów naukowych, których wychowawcy (wychowawce) przy przejazdach kolejami państwowymi oraz prywatnymi, znajdującymi się pod zarządem państwowym, mogą korzystać z ulg taryfowych.

Wykaz ten zawiera zakłady naukowe państwowe i te prywatne, którym przyznano prawo szkół państwowych, lub które postawione zostały na równi z zakładami państwowymi, z wskazaniem ich w porządku alfabetycznym według województw i miejscowości, w których się znajdują, oraz podziałem na kategorie następujące:

- A. Szkoły średnie ogólnokształcące,
- B. Szkoły zawodowe,
- C. Zakłady kształcenia nauczycieli,
- D. Szkoły specjalne,
- E. Publiczne szkoły dokształcające zawodowe.

Szkoły powszechne oraz instytucje oświaty pozaszkolnej nie zostały wyszczególnione w wykazie, natomiast podane zostały po kategorii E. w osobnym spisie „Inspektoraty szkolne“, którym szkoły powszechne oraz instytucje powyższe są podległe.

Wychowawcy (wychowawce) kategorii od A. do D. mają prawo do korzystania z wszystkich ulg, przewidzianych w rozdziałach D-I i D-II działu I części II Taryfy osobowej i bagażowej na podstawie zaświadczeń wzoru ustanowionego, wydawanych przez dyrekcje szkół za podpisem dyrektorów, kierowników lub ich zastępców i opatrzonych pieczęcią urzędową jednoosobnego zakładu naukowego.

Z powyższych ulg korzystają również uczniowie szkół powszechnych, przyczem wszakże zaświadczenia szkolne, wydawane tym uczniom, oprócz podpisu kierownika szkoły i pieczęci szkolnej, powinny być opatrzone pieczęcią jednoosobnego inspektora szkolnego.

Uczniowie (uczenice) publicznych szkół dokształcających zawodowych, wymienionych w kategorii E., korzystać mogą z ulg taryfowych tylko przy przejazdach za odcinkowymi biletami okresowymi oraz przy wycieczkach zbiorowych za każdorazowym nadto poparciem celowości wycieczki przez Kuratora lub Inspektoraty szkolne.

Z tychże ulg na dojazdy stałe za odcinkowymi biletami okresowymi mogą korzystać również te instytucje oświaty pozaszkolnej, które uzyskały prawo publiczności (szkoły powszechne dla dorosłych i młodocianych, kursy uzupełniające i t. p.), pod warunkiem, że zaświadczenia szkolne, oprócz podpisu kierownika instytucji i pieczęci, będą opatrzone podpisem i pieczęcią urzędową odnośnego Inspektora szkolnego.

Z ulg przy przejazdach zbiorowych (wycieczkach szkolnych) mogą korzystać również uczniowie (uczenice) szkół prywatnych typu wymienionych w wykazie szkół państwowych, jakoteż słuchacze (słuchaczki) nie wymienionych w wykazie niniejszym instytucji oświaty pozaszkolnej: kursów dla dorosłych i młodocianych, szkół dla dorosłych i młodocianych, uniwersytetów powszechnych i ludowych państwowych (prowadzonych przez Kuratora, Inspektoraty, Kierownictwa szkół powszechnych), komunalnych (prowadzonych przez sejmiki, wydziały powiatowe, rady szkolne, magistraty) i społecznych (prowadzonych przez ogniska nauczycielskie i organizacje społeczne) na podstawie każdorazowych zgłoszeń do właściwych Dyrekcyj Okręgowych K. P. przez inspektorów odnośnych okręgów szkolnych za ich podpisem i pieczęcią urzędową.

Równocześnie odwołuje się poprzedni wykaz szkół, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Nr. 11 z 1931 r.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki w. r.*

A. Szkoły średnie ogólnokształcące.

a) szkoły państwowe:

Województwo Kieleckie: Częstochowa — Państwowe Gimnazjum męskie im. H. Sienkiewicza, Częstochowa — Państwowe Gimnazjum męskie im. R. Traugutta, Częstochowa — Państwowe Gimnazjum żeńskie im. J. Słowackiego, Dąbrowa Górnicza — Państwowe Gimnazjum męskie im. W. Łukasiewskiego, Kielce — Państwowe Gimnazjum męskie im. M. Reja, Kielce — Państwowe Gimnazjum męskie im. J. Śniadeckiego, Kielce — Państwowe Gimnazjum żeńskie im. Bł. Kingi, Końskie — Państwowe Gimnazjum koedukacyjne im. św. Stanisława Kostki, Miechów — Państwowe Gimnazjum męskie im. T. Kościuszki, Olkusz — Państwowe Gimnazjum męskie im. Kr. Kazimierza Wielkiego, Ostrowiec — Państwowe Gimnazjum

męskie im. Joachima Chreptowicza, Pińczów — Państwowe Gimnazjum
męskie im. H. Kollataja, Radom — I. Państwowe Gimnazjum męskie im.
Jana Kochanowskiego, Radom — II. Państwowe Gimnazjum męskie i od-
działy żeńskie im. T. Chałubińskiego, Sandomierz — Państwowe Gimna-
zjum męskie im. B. Prusa, Sosnowiec — Państwowe Gimnazjum męskie
im. Staszica, Sosnowiec — Państwowe Gimnazjum męskie im. B. Prusa,
Sosnowiec — Państwowe Gimnazjum żeńskie im. E. Plater.

Województwo Krakowskie: Biała — Państwowe Gimnazjum
koedukacyjne im. Adama Asnyka, Bochnia — Państwowe Gimnazjum mę-
skie im. Kr. Kazimierza Wielkiego, Brzesko — Państwowe Gimnazjum
koedukacyjne, Chrzanów — Państwowe Gimnazjum męskie im. St. Sta-
szica, Dębica — Państwowe Gimnazjum męskie im. Kr. Wł. Jagiełły, Gor-
lice — Państwowe Gimnazjum koedukacyjne im. M. Kromera, Jasło —
Państwowe Gimnazjum męskie im. Kr. Leszczyńskiego, Kraków — I. Pań-
stwowe Gimnazjum męskie im. Nowodworskiego, Kraków — II. Państwo-
we Gimnazjum męskie im. św. Jacka, Kraków — III. Państwowe Gim-
nazjum męskie im. Kr. Sobieskiego, Kraków — IV. Państwowe Gimnazjum
męskie im. H. Sienkiewicza, Kraków — V. Państwowe Gimnazjum męskie
im. J. Kochanowskiego, Kraków — VI. Państwowe Gimnazjum męskie im.
T. Kościuszki, Kraków — VII. Państwowe Gimnazjum żeńskie im. A. Mic-
kiewicza, Kraków — VIII. Państwowe Gimnazjum męskie im. A. Witkow-
skiego, Kraków — IX. Państwowe Gimnazjum męskie im. Hoene-Wrońskie-
go, Kraków — X. Państwowe Gimnazjum żeńskie im. Królowej Wandy,
Mielec — Państwowe Gimnazjum męskie im. St. Konarskiego, Myślenice —
Państwowe Gimnazjum koedukacyjne im. T. Kościuszki, Nowy Sącz —
I. Państwowe Gimnazjum męskie im. Jana Długosza, Nowy Sącz — II. Pań-
stwowe Gimnazjum męskie im. Kr. Bol. Chrobrego, Nowy Targ — Państwo-
we Gimnazjum męskie im. Sew. Goszczyńskiego, Tarnów — I. Państwowe
Gimnazjum męskie im. K. Brodzińskiego, — Tarnów — II. Państwowe Gim-
nazjum męskie im. Jana Tarnowskiego, Tarnów — III. Państwowe Gimna-
zjum męskie im. A. Mickiewicza, Wadowice — Państwowe Gimnazjum
męskie im. M. Wadowity, Wieliczka — Państwowe Gimnazjum męskie im.
Jana Matejki, Zakopane — Państwowe Gimnazjum męskie, Żywiec —
Państwowe Gimnazjum koedukacyjne im. M. Kopernika.

b) szkoły prywatne:

Województwo Kieleckie: Będzin — Gimnazjum męskie im.
Szymon. Fürstenbergów Stowarzyszenia Kupców, Będzin — Gimnazjum
męskie Zgromadzenia Kupców, Będzin — Gimnazjum żeńskie Jadw. Krzy-
mowskiej i Wandy Replńskiej, Częstochowa — Gimnazjum koedukacyjne
Dra Filipa Axera, Częstochowa — Gimnazjum żeńskie Stowarzyszenia „Na-

uka i Praca", Częstochowa — Gimnazjum żeńskie Zgromadzenia SS. Najświętszej Rodziny z Nazaretu, Częstochowa — Gimnazjum koedukacyjne Towarzystwa Żydowskich Szkół Średnich, Częstochowa — Gimnazjum męskie Związku Zawodowego Nauczycieli Polskich Szkół Średnich, Dąbrowa Górnicza — Gimnazjum żeńskie im. Emilji Zawadzkiej — Leokadii Młodzianowskiej-Dzikowskiej, Jędrzejów — Gimnazjum koedukacyjne Magistratu m. Jędrzejowa, Kielce — Gimnazjum męskie Gminy Izraelickiej, Kielce — Gimnazjum męskie pod wezwaniem św. St. Kostki, Towarzystwa Opieki nad Gimnaz. Katolickiem, Kielce — Gimnazjum żeńskie im. A. Mickiewicza, utrzymywane przez Spółkę z ogr. odp., Kielce — Gimnazjum żeńskie Stefanji i Władysława (Wolfa) Zimnowodów, Kozienice — Gimnazjum koedukacyjne Magistratu, Olkusz — Gimnazjum żeńskie Koła Polskiej Macierzy Szkolnej, Opatów — Gimnazjum koedukacyjne im. Bartosza Głowackiego — Włociańskiego Związku Oświatowego, Ostrowiec n/Kam. — Gimnazjum żeńskie im. St. Staszica, Towarzystwa Opieki nad średnią szkołą żeńską, Radom — Gimnazjum żeńskie Marji Gajl, Radom — Gimnazjum koedukacyjne Towarzystwa Przyjaciół Wiedzy, Sandomierz — Gimnazjum męskie Kurji Diecezjalnej, Skarżysko-Kamienna — Gimnazjum koedukacyjne im. Augusta Witkowskiego, Towarzystwa Przyjaciół Szkoły Średniej, Sosnowiec — Gimnazjum żeńskie im. Heleny Rzadkiewiczowej, Spadkobierców Heleny Rzadkiewiczowej, Sosnowiec — Gimnazjum żeńskie Żydowskiego Towarzystwa Szkół Średnich, Sosnowiec — Gimnazjum męskie Zrzeszenia Rodzicielskiego, Stopnica — Gimnazjum koedukacyjne Sejmiku Stopnickiego, Zawiercie — Gimnazjum żeńskie Heleny Malczewskiej, Zawiercie — Gimnazjum męskie Towarzystwa Szkoły Średniej.

Województwo Krakowskie: Biała — Gimnazjum żeńskie im. św. Hildegardy Córek Bożej Miłości, Dąbrowa k. Tarnowa — Miejskie Gimnazjum koedukacyjne im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Jasło — Gimnazjum żeńskie im. Bł. Jolanty, Towarzystwa Szkoły Średniej, Kraków — Gimnazjum żeńskie im. Kr. Jadwigi, Towarzystwa Gimnazjum żeńskiego im. Kr. Jadwigi, Kraków — Gimnazjum męskie im. St. Jaworskiego, Marji Jaworskiej, Kraków — Gimnazjum żeńskie im. Heleny Kaplińskiej, Marji Trąpczyńskiej, Kraków — Gimnazjum męskie Zgromadzenia Ks. Ks. Misjonarzy, Kraków — Gimnazjum żeńskie im. Emilji Platerówny, Towarzystwa I. prywatnego gimnazjum żeńskiego, Kraków — Gimnazjum żeńskie im. św. Urszuli SS. Urszulanek, Kraków — Gimnazjum koedukacyjne Żydowskiego Towarzystwa Żydowskiej Szkoły Ludowej i Średniej, Kraków — Gimnazjum Komitetu Obywatelskiego, Kraków — Gimnazjum żeńskie im. Kr. Korony Polskiej Zgromadzenia SS. Niepokalanego Poczęcia N. M. P., Oświęcim — Gimnazjum koedukacyjne im. ks. St. Konarskiego Towarzystwa Szkoły Średniej, Oświęcim — Gimnazjum męskie Salezjańskie im. ks.

Jana Bosko Zgromadzenia Ks. Ks. Salezjanów, Rabka — Gimnazjum męskie Sanatoryjne Dra Jana Wieczorkowskiego, Rabka — Gimnazjum żeńskie Sanatoryjne im. św. Tereski, Ireny Szczukowej, Rakowice pod Krakowem — Gimnazjum męskie im. ks. St. Konarskiego OO. Pijarów, Staniątki — Gimnazjum żeńskie im. św. Scholastyki, Zgromadzenia P. P. Benedyktynów, Tarnów — Gimnazjum żeńskie SS. Urszulanek, Tarnów — Gimnazjum żeńskie im. Elizy Orzeszkowej, Towarzystwa Szkoły Średniej, Wadowice — Collegium męskie O. O. Karmelitów Bosych, Wadowice — Collegium Marianum męskie Ks. Ks. Pallotynów, Wadowice — Gimnazjum żeńskie Zrzeszenia Rodziców prywatnego gimnazjum żeńskiego, Wieliczka — Gimnazjum żeńskie im. Marji Konopnickiej, Towarzystwa Opieki nad prywatnem gimnazjum żeńskim, Zakopane — Gimnazjum koedukacyjne Sanatoryjne im. Bł. Ładysława z Gielniowa, Towarzystwa Opieki nad młodzią, Zbylitowska Góra koło Tarnowa — Gimnazjum żeńskie Zgromadzenia S. S. Najświętszego Serca Jezusowego.

B. Szkoły zawodowe.

Województwo Kieleckie: Będzin — Liceum Handlowe męskie Zgromadzenia Kupców m. Będzina, Będzin — 3-kl. Szkoła Handlowa Żeńska Marji Bojarskiej, Chmielnik Kielecki — Szkoła Zawodowa Żeńska im. Królowej Jadwigi, Zgromadzenia SS. Kanoniczek św. Ducha, Częstochowa — Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska, Częstochowa — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Okręgowego Towarzystwa Rzemieślników (męska), Częstochowa — Szkoła Rzemiosł dla Żydów Gminy Żydowskiej (męska), Częstochowa — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa z czwartą klasą specjalną, przygotowującą pracowników biurowych dla wielkiego przemysłu, Stowarzyszenia Kupców Polskich, Częstochowa — Szkoła Przemysłowo-Handlowa żeńska SS. Zmartwychwstania Pańskiego, Częstochowa — Niższa Szkoła Zawodowa Żeńska Stowarzyszenia Dzieła Serca Jezusowego, Częstochowa — Sejmikowa Szkoła Przemysłu Ludowego (koedukacyjna), Dąbrowa Górnicza — Państwowa Szkoła Górnicza i Hutnicza im. Staszica (męska), Dąbrowa Górnicza — 3-kl. Szkoła Handlowa Żeńska Stowarzyszenia Kupców Polskich, Kielce — Salezjańska Szkoła Rzemiosł (męska), Kielce — 3-kl. Szkoła Handlowa Koedukacyjna z 4-tą klasą specjalną o kierunku administracyjno-samorządowym, Stowarzyszenia Kupców Polskich, Kielce — Niższa Szkoła Zawodowa Polskiej Macierzy Szkolnej, Klimontów — Szkoła Zawodowa Żeńska Stowarzyszenia „Nauka i Praca“, Kozienice — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Spółdzielcza Twa Popierania Wiedzy Spółdzielczej w Kozienicach, Maczki — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Towarzystwa Szkoły Przemysłowej (męska), Marjówka — Szkoła Gospodarczo-Rzemieślnicza Stowarzyszenia „Samopomoc“ (żeńska), Olkusz — Pań-

stwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa (męska), Ostrowiec Kielecki — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych, Ostrowiec Kielecki — Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska Polskiej Macierzy Szkolnej, Ostrowiec Kielecki — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa przy Zakładach Sp. Akc. Wielkich Pieców (męska), Pilica — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Polskiej Macierzy Szkolnej, Pińczów — Żeńska Szkoła Zawodowa Niższa Wydziału Powiatowego Sejmiku Pińczowskiego, Radom — Państwowa Średnia Szkoła Techniczno-Kolejowa (męska), Radom — Średnia Szkoła Chemiczno-Garbarska Tow. Popierania Wiedzy Chem. Garbarskiej (męska), Radom — Miejska Szkoła Rzemiosł im. Kilińskiego (męska), Radom — 2-letnie Liceum Handlowe Żeńskie Towarzystwa dla prowadzenia i utrzymania Średniej Szkoły Żeńskiej, Radom — 3-kl. Męska Szkoła Handlowa z czwartą klasą specjalną o kierunku kolejowo-eksploatacyjnym Stowarzyszenia Kupców Polskich, Radom — 3-kl. Szkoła Handlowa Żeńska Stowarzyszenia Kupców Polskich, Radom — Niższa Szkoła Zawodowa Żeńska Polskiego Katolickiego Towarzystwa Opieki nad Dziewczętami, Radom — Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska, Skalka, poczta Bolesław — Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska Polskiej Macierzy Szkolnej, Sandomierz — Szkoła Zawodowa Żeńska Stowarzyszenia „Samopomoc“, Skarżysko-Kamienna — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Towarzystwo Przyjaciół Szkoły Średniej (męska), Skarżysko-Kamienna — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Towarzystwa Przyjaciół Szkoły Średniej, Sosnowiec — Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska, Sosnowiec — 3-kl. Męska Szkoła Handlowa T. Płockiego z 4-tą klasą specjalną, przygotowującą pracowników biurowych dla wielkiego przemysłu, Sosnowiec — 3-kl. Szkoła Handlowa Żeńska im. Królowej Jadwigi Towarzystwa Szkoły Średniej, Sosnowiec — Żeńska Szkoła Rzemiosł im. Ks. Kanonika Fr. Raczyńskiego Towarzystwa Szkół Średnich, Sosnowiec — Szkoła Gospodarcza Żeńska im. Jenerałowej Hr. J. Zamojskiej Towarzystwa Szkół Średnich, Sosnowiec — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Towarzystwa Szkół Rzemieślniczo-Przemysłowych w Zagłębiu Dąbrowskiem (męska), Suchedniów — Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska Stowarzyszenia „Nauka i Praca“, Zawichost — Szkoła Rzemiosł Towarzystwa „Przyszłość“ (męska), Zawiercie — Szkoła Rzemieślnicza Polskiej Macierzy Szkolnej (męska), Zawiercie — Szkoła Handlowa Żeńska Wandy Karczewskiej, Zawiercie — Szkoła Przemysłowa Żeńska Towarzystwa Średniej Szkoły Przemysłowej Żeńskiej.

W o j e w ó d z t w o K r a k ó w s k i e: Biała — Państwowa 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa z 4-tą klasą specjalną, Biała — 3-letnia Średnia Szkoła Ogrodnicza Koedukacyjna, Chrzanów — Jednoroczna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego Józefa Henryka Zauchy, Gry-

bów — Państwowa Szkoła Kołodziejsko-Kowalska (męska), Jasło — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Stowarzyszenia Popierania Nauki Polskiego Handlu i Przemysłu, Jaworzno — Szkoła Zawodowa Gospodarstwa Domowego Towarzystwa Szkoły Ludowej im. J. Słowackiego, Kalwarja Zebrzydowska — Państwowa Szkoła Stolarska (męska), Kraków — Państwowa Szkoła Przemysłowa im. Staszica (męska), Kraków — Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska, Kraków — Szkoła Średnia Zawodowa Żeńska Zgromadzenia PP. Klarysek, Kraków — Szkoła Mistrzów Maszynowych przy Państwowej Szkole Przemysłowej (męska), Kraków — Szkoła Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Przemysłowej (męska), Kraków — Szkoła Piwowska przy Państwowej Szkole Przemysłowej (męska), Kraków — Instytut 2-letni Koedukacyjny Administracyjno-Gospodarczy, Kraków — Szkoła Rzemiosł Towarzystwa Szkoły Rzemiosł (męska), Kraków — Salezjańska Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa (męska), Kraków — Szkoła Zawodowa dla dziewcząt żydowskich Towarzystwa „Ognisko Pracy“, Kraków — Miejska Szkoła Gospodarstwa Domowego (żeńska), Kraków — 4-letnia Koedukacyjna Szkoła Ekonomiczno-Handlowa (oddziały męski i żeński), Kraków — 3-kl. Szkoła Handlowa Męska i Żeńska z 4-tą klasą specjalną o kierunku samorządowym, kolejowym, spółdzielczym i języków obcych przy Szkole Ekonomiczno-Handlowej, Kraków — 2-kl. Szkoła Kupiecka Męska Towarzystwa Szkoły Kupieckiej, Kraków — Dwuletni Instytut Administracyjno-Gospodarczy, Kraków — 1-rocza Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego T. Nowaka, Kraków — 1-rocza Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego Jana Pilcha, Kraków — 1-rocza Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego K. Zimowskiego, Kraków — 1-rocza Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego Stanisława Nycza, Kraków Szkoła Zawodowa Żeńska „Strój“, Maków — Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska, Niepołomice — 3-kl. Koedukacyjna Miejska Szkoła Handlowa, Nowy Sącz — Szkoła Przemysłowa Żeńska Towarzystwa Szkoły Ludowej, Nowy Sącz — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Towarzystwa Szkoły Handlowej, Nowy Targ — Państwowa Szkoła Zawodowa Spisko-Orawska (żeńska), Oświęcim — Salezjańska Szkoła Rzemiosł (męska), Pawlikowice — Szkoła Rzemiosł „Powściągliwość i Praca“, Sułkowice — Państwowa Szkoła Zawodowa Przemysłu Żelaznego (męska), Szczakowa — Średnia Szkoła Zawodowa Żeńska Koła im. T. Kościuszki Towarzystwa Szkoły Ludowej, Świątniki Górne — Państwowa Szkoła Zawodowa Ślusarska (męska), Tarnów — Państwowa 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa, Tarnów — Jednoroczna Koedukacyjna Szkoła Przysposobienia Kupieckiego H. Rauscha, Tarnów — Szkoła Zawodowa Żeńska im. Marji Konopnickiej Towarzystwa Prywatnej Szkoły Zawodowej Żeńskiej, Wadowice — 3-kl. Koedukacyjna Miejska

Szkoła Handlowa, Zakopane — Państwowa Szkoła Przemysłu Drzewnego (męska), Zakopane — 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa Towarzystwa Szkół Ludowych, Zakopane — Państwowa Szkoła Hotelarsko-Przemysłowa Żeńska, Zakopane — Szkoła Domowej Pracy Kobiet Fundacji Kórnickiej w Kuźnicach pod Zakopanem, Zbylitowska Góra — Seminarjum Gospodarcze Zgromadzenia Najświętszego Serca Jezusowego (żeńskie).

C. Zakłady Kształcenia Nauczycieli.

Województwo Kieleckie: Częstochowa — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie im. T. Kościuszki, Częstochowa — Państwowe seminarjum ochroniarskie, Częstochowa — Miejskie seminarjum nauczycielskie żeńskie, Dąbrowa Górnicza — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie im. Romualda Traugutta, Jędrzejów — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie, Kielce — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie im. Stefana Żeromskiego, Kielce — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Królowej Jadwigi, Marjówka — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie Towarzystwa Kulturalno-Oświatowego „Samopomoc“, Ostrowiec — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie im. Tadeusza Kościuszki, Radom — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie, Radom — Państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie, Sandomierz — Państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie, Solec nad Wisłą — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie, Sosnowiec — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie im. A. Mickiewicza, Sosnowiec — Państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Marji Konopnickiej, Zawiercie — Państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie im. A. Osuchowskiego.

Województwo Krakowskie: Biała — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie im. Grzegorza Piramowicza, Biała — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. św. Hildegardy, Bochnia — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Klementyny Hoffmanowej, Chrzanów — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie Towarzystwa Prywatn. Sem. Naucz. Żeńsk., Dębica — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Królowej Jadwigi Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych, Gorlice — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Ks. Broniś. Świeykowski, Jordanów — Miejskie seminarjum nauczycielskie koedukacyjne im. św. Stanisława Szczepanowskiego, Kraków — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie im. Grzegorza Piramowicza, Kraków — Państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Józefy Joteykówny, Kraków — Państwowe seminarjum ochroniarskie, Kraków — Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski, Kraków — Państwowe Pedago-

gjum, Kraków — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Fr. Preisendanza, Kraków — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Sebaldy Münnichowej, Kraków — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. św. Rodziny, Kraków — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie „Instytutu Marji“, Kraków — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie PP. Prezentek im. A. Asnyka, Kraków — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Mikołaja Reja, Kęty — Państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Królowej Jadwigi, Mielec — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Emilji Platerówny, Nowy Sącz — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Marji Konopnickiej, Ropczyce — Miejskie seminarjum nauczycielskie żeńskie, Stary Sącz — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie im. Jana Długosza, Stary Sącz — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. św. Kingi, Tarnów — Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie im. Jędrzeja Śniadeckiego, Tarnów — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. Bł. Kingi, Tarnów — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. św. Jadwigi, Tarnów — Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im. św. Anieli SS. Urszulanek, Wadowice — Miejskie seminarjum nauczycielskie żeńskie, Żywiec — Państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie im. M. Konopnickiej.

D. Szkoły specjalne.

Województwo Krakowskie: Kraków — Szkoła powszechna dla głuchoniemych (koedukacyjna), Kraków — Szkoła powszechna dla umysłowo upośledzonych (koedukacyjna).

E. Publiczne szkoły kształcące zawodowe.

Województwo Kieleckie: Będzin — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 1 przemysłowa koedukac., Będzin — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 2 handlowa koedukacyjna, Będzin — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 3 ogólna męska, Częstochowa — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 1 metalowo-drzewna męska, Częstochowa — Publiczna Doksztalc. Szkoła Zawodowa Nr. 2 ogólna męska, Częstochowa — Publiczna Szkoła Doksztalc. Nr. 3 żeńska, Częstochowa — Szkoła Doksztalc. Zawodowa dla cieśli i murarzy męska, Częstochowa — Szkoła Doksztalc. Zawodowa Centr. Zw. Rzem. Żydowskich męska, Czeladź — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Dąbrowa Górnicza — Kursy Techniczne Wieczorne Męskie T. K. T., Dąbrowa Górnicza — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Kielce — Szko-

ła Doksztalcająca Zawodowa P. M. S. męska, Końskie — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Kozienice — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Miechów — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Olkusz — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Opoczno — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Ostrowiec Kiel. — Szkoła Doksztalc. Zawodowa Urzędu Starszych Zgrom. Cechów męska, Poręba — Szkoła Doksztalc. Zawodowa Stow. Mechaników Polskich z Ameryki męska, Radom — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 1, Radom — Szkoła Doksztalc. Zawodowa Handlowa Tow. Kupc. Polskich koedukacyjna, Radom — Szkoła Doksztalc. Zawodowa dla szewców i garbarzy Tow. Pop. Wiedzy Przem. Garb. męska, Radom — Szkoła Doksztalc. Zawodowa Gminy Żydowskiej, Radom — Kursy Wieczorowe Techniczne męskie Tow. Kursów Techniczn., Sandomierz — Szkoła Doksztalc. Zawodowa Tow. Rzemieślniczego męska, Skarżysko-Kamienna — Szkoła Doksztalc. Zawodowa dla metalowców Tow. Techników męska, Skarżysko-Kamienna — Szkoła Doksztalc. Zawodowa ogólna Tow. Przyjaciół Szkół Średnich męska, Sosnowiec — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 1 dla metalowców męska, Sosnowiec — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 2 dla zawodów włókienniczych i spożywczych, Sosnowiec — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 3 handlowa koedukacyjna, Sosnowiec — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 4 przemysłowa i handlowa żeńska, Sosnowiec — Instytut Kursów Zawodowych Twa Popierania Szkolnictwa Zawodowego w Zagłębiu Dąbrowskiem, Sosnowiec — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 5 ogólna koedukacyjna, Włoszczowa — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Zawiercie — Szkoła Doksztalc. Zawodowa P. M. S. męska, Zagożdżon — Szkoła Doksztalc. Zawodowa przy Państw. Wytwórni Prochu męska.

Województwo Krakowskie: Andrychów — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Biała — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 1 ogólna męska, Biała — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 2 żeńska, Biała — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 3 koedukacyjna handlowa, Biała — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 4 metalowo-drzewna męska, Biecz — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Bochnia — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Brzesko — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Brzeszcze — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Buczkowice — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Chrzanów — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Dąbrowa — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Dębica — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Gorlice — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Grybów — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Jasło — Publiczna Szkoła

Dokszałc. Zawodowa Nr. 1 męska, Jasło — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 2 żeńska, Jaworzno — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa męska, Jordanów — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa męska, Kalwarja Zebrzydowska — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa męska, Kęty — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 1 dla blacharzy i monterów męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 2 dla krawców męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 3 dla krawców męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 4 dla szewców męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 5 dla fryzjerów koedukacyjna, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 6 dla ślusarstwa maszynowego męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 7 dla ślusarstwa budowlanego męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 8 dla rzemiosł artyst. męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 9 dla rzemiosł budowl. męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 10 dla stolarstwa meblowego męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 11 dla stolarstwa budowlanego męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 12 dla szoferów i mechaników męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 13 dla elektrotechników męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 14 dla zawodów spożywc. męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 15 dla grafików męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 16 dla krawczyń i modn. żeńska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 17 dla bieliźn. żeńska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 18 ogólna żeńska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 19 przem.-handl. żeńska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 20 handl. żeńska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 21 handlowa męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 22 handlowa męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 23 dla kuśnierzy męska, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 24 dla ogrodników, Kraków — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa Nr. 25 dla bezdomnych chłopców Zakł. B-ci Albertynów, Kraków — Kursy Zawodowe dla Wychowawczyń Żydowskich, Krynica-Zdrój — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa męska, Krzeszowice — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa męska, Limanowa — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa męska, Łodygowice — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa męska, Maków Małop. — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa męska, Mielec — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa męska, Mszana Dolna — Publiczna Szkoła Dokszałc. Zawodowa męska, Muszyna — Publiczna Szkoła Do-

kształc. Zawodowa męska, Myślenice — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Niepołomice — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Nowy Sącz — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 1 metalowo-drzewna męska, Nowy Sącz — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 2 odzieżowców męska, Nowy Sącz — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 3 handlowa koedukacyjna, Nowy Targ — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Oświęcim — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Piaski Wielkie — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Pilzno — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Rabka — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Radomyśl Wielki — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Ropczyce — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Skawina — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Stary Sącz — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Sucha — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Szczakowa — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Szczucin — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Tarnów — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 1 metalowo-drzewna męska, Tarnów — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 2 ogólna męska, Tarnów — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 3 żeńska, Trzebinia — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Wadowice — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 1 męska, Wadowice — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa Nr. 2 żeńska, Wieliczka — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Wiśnicz Nowy — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Wojnicz — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Zakopane — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Zator — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Żabno — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska, Żywiec — Publiczna Szkoła Doksztalc. Zawodowa męska.

Inspektoraty Szkolne.

Województwo Kieleckie: Będzin z siedzibą w Sosnowcu, Częstochowa, Hża z siedzibą w Wierzbniku, Jędrzejów, Kielce, Końskie, Kozienice, Miechów, Olkusz, Opatów, Opoczno, Pińczów, Radom, Sandomierz, Stopnica z siedzibą w Busku Kieleckim, Włoszczowa, Zawiercie.

Województwo Krakowskie: Biała, Bochnia, Brzesko, Chrzanów, Dąbrowa, Gorlice, Jasło, Kraków (miasto), Kraków (powiat), Limanowa, Mielec, Myślenice, Nowy Targ, Nowy Sącz, Ropczyce, Tarnów, Wadowice, Żywiec.

169.

Nr. O. 2495/32.

Kraków, dnia 26 października 1932 r.

Do

**Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących,
zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych, Rad Szkolnych Po-
wiatowych i Inspektorów szkolnych w Okręgu
w sprawie
organizacji społeczno-humanitarnych.**

Ze względu na znaczną liczbę organizacji społecznych, zwracających się do szkół o pomoc przy obchodach propagandowych, oznajmiam na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 sierpnia 1932 r. Nr. I. Pol. 2570/32 (okólnik Nr. 136), że obchody te w szkołach powinny się zasadniczo ograniczać do krótkich pocużeń w czasie zajęć szkolnych lub do samorzutnie przez młodzież organizowanych uroczystości w czasie pozaszkolnym. Przerywanie dla tych celów normalnej nauki poza wypadkami, wskazanymi specjalnymi zarządzeniami Ministerstwa, jest niedopuszczalne.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki* w. r.

170.

Nr. O. 2499/32.

Kraków, dnia 26 października 1932 r.

Do

**Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących,
zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych, Rad Szkolnych Po-
wiatowych i Inspektorów szkolnych w Okręgu
w sprawie
masowego dożywiania niezamożnej dziatwy szkolnej.**

Nawiązując do zarządzenia z dnia 24 października b. r. Nr. O. 2456/32 oznajmiam na podstawie rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 13. X. 1932 Nr. I. WF. 4030/32 (okólnik Nr. 151), że przedłużający się światowy kryzys ekonomiczny i jako jego następstwo — klęska bezrobocia zmusza mnie do ponownego zwrócenia uwagi Dyrekcji, kierownictw szkół i ogółu nauczycielstwa na konieczność wznowienia akcji dożywiania niezamożnej dziatwy szkolnej, której, niestety, ciężkie warunki współczesnego bytu najbardziej dają się odczuć.

Ponieważ dzieci, które niedojadają i chronicznie się głodzą, wpadają w stan niedokrwistości i osłabienia fizycznego, w następstwie czego łatwo

ulegają zakażeniu gruźliczemu, przeto masowe dożywianie takich dzieci, obok akcji kolonijnej, stanowi jeden z najskuteczniejszych środków nie tylko w dziele zwalczania gruźlicy, ale w dążeniu do wychowania zdrowego i odpornego fizycznie pokolenia.

Z charakteru swego urzędu, czuwając nie tylko nad umysłowym i moralnym, lecz i fizycznym rozwojem dziatwy i młodzieży szkolnej, zwracam się z gorącym apelem do dyrekcji i kierownictw szkół i ogółu nauczycielstwa, by sprawę tę żywo wszyscy wzięli do serca.

Wiem, że trudności w uzyskaniu funduszków na te cele mogą niejednemu do całej akcji zniechęcić. Mimo to funduszków tych trzeba szukać.

Niewątpliwie przyjdą tu z pomocą Komitety do spraw bezrobocia, dyrekcje Kas Chorych, zwłaszcza w okręgach fabrycznych, które rozumieją, że taniej będzie dopomagać dziatwie i młodzieży przez jej dożywianie, niż później wydawać pieniądze na jej leczenie, z pewnością też zasiłków na ten cel udziela zarówno państwowe jak i samorządowe instytucje opieki społecznej, lecz co najważniejsza, to należy w tym celu pobudzić ofiarność społeczeństwa.

Szeroko np. przeprowadzona akcja dożywiania niezamożnej dziatwy szkolnej na terenie stolicy państwa wykazała, jak piękne można w tym kierunku osiągnąć wyniki, kiedy do współpracy staną wszystkie wymienione wyżej czynniki, bo nawet domy prywatne, restauracje, kawiarnie, a jeszcze, co z uznaniem podkreślić należy, kiedy sama młodzież szkolna zamożniejsza stale przynosi śniadania dla swych potrzebujących kolegów.

Liczę też na poparcie prasy w akcji propagandowej.

Jeśli nie stać szkoły na porcję posilnej zupy, szklankę mleka lub kakao, to niech przynajmniej szklanka słodkiej herbaty z chlebem lub bułką będzie tą ciepłą strawą, którą dziecko, przychodzące niekiedy bez pierwszego śniadania, spożyje w szkole.

Dyrekcje i Kierownictwa szkół powinny też umożliwiać dzieciom pozabawionym odpowiednich warunków domowych, naukę i przebywanie w godzinach pozalekcyjnych w należycie ogrzanych i oświetlonych salach szkolnych, co wobec przedłużającego się kryzysu mieszkaniowego i coraz większego skupienia się ludności w małych pomieszczeniach, ze względu na fizyczne i moralne zdrowie dziatwy i młodzieży szkolnej, staje się nagłą potrzebą.

P. P. Inspektorzy szkolni w swych sprawozdaniach rocznych, składanych Kuratorjum w sprawie stanu szkolnictwa w swych powiatach, winni między innemi podawać, ile szkół i w jakim stopniu stosowało u siebie dożywianie niezamożnej dziatwy szkolnej i w ilu szkołach zostały zorganizowane t. zw. świetlice szkolne, a nadto Dyrekcje i P. P. Inspektorzy szkolni poinformują Kuratorjum o sposobie przeprowadzania akcji doży-

wiania dzieci, następnie zaś w miesiącu maju 1933 r. przedłożą Kuratorjum ogólne sprawozdanie z całokształtu przeprowadzonej akcji dożywiania dzieci w szkołach Im podległych.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki w. r.*

171.

Nr. O. 2508/32.

Kraków, dnia 26 października 1932 r.

Do

Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych, Rad Szkolnych Powiatowych i Inspektorów szkolnych w Okręgu

w sprawie

przeciwdziałania potajemnemu gorzelnictwu.

Ze względu na szkodliwość rozpowszechnionego obecnie tajnego gorzelnictwa na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 15 października 1932 r. Nr. II. P. 6097/32 (okólnik Nr. 152) polecam nauczycielstwu wszelkich kategorii szkół zarówno w mieście, jak na wsi podkreślać przy sposobności przeprowadzania pogadań — zwłaszcza na lekcjach przyrody i higieny — o wpływie alkoholu na organizm ludzki, szczególną szkodliwość wyprodukowanego w domowych gorzelniach spirytusu, zawierającego trujące substancje.

Równocześnie powinien nauczyciel, prowadzący pogadankę, wykorzystać wiążące się z tem momenty wychowania obywatelsko-państwowego przez zwrócenie uwagi uczniów na obowiązek szanowania zarządzeń władz państwowych, wydawanych dla dobra ogółu obywateli.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki w. r.*

172.

Nr. BP. 30433/32.

Kraków, dnia 27 października 1932 r.

Do

Wydziałów, Oddziałów oraz Biura Personalnego Kuratorjum, Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych, Rad Szkolnych Powiatowych oraz Inspektorów szkolnych w Okręgu

w sprawie

dodatku ekonomicznego na dzieci ponad 18 lat.

Zawiadamiam na podstawie rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 27 października 1932 r. Nr. B. P. 15024/32 (okólnik Nr. 162), że Mini-

sterstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów i Ministerstwem W. R. i O. P. wyjaśniło, co następuje:

Przez słowa „uczęszczają do szkół publicznych“, użyte w art. 4 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), oraz w art. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów i prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107), należy rozumieć nie tylko faktyczne uczęszczanie do szkół państwowych, publicznych i szkół prywatnych z uprawnieniami szkół państwowych (publicznych), lecz także pobieranie nauki w szkołach prywatnych, nieposiadających uprawnień szkół państwowych (publicznych), jak również kształcenie się w domu z tem jednakże zastrzeżeniem, że nauka ta odbywać się będzie podług systemu i programu szkół państwowych (publicznych). Okoliczność, że nauka dziecka odpowiada wspomnianym wymagom, winna być w odpowiedni sposób wykazana przez osobę uprawnioną do pobierania dodatku ekonomicznego. Wykazanie to może nastąpić drogą np. składania odpowiednich egzaminów wstępnych, końcowych, lub nawet częściowych.

Przez szkoły publiczne w rozumieniu powołanych przepisów rozumieć należy wszystkie szkoły państwowe, publiczne szkoły powszechne, wydzielowe i doksztalcające, oraz wszystkie legalnie istniejące szkoły prywatne wszelkich kategorii, stopni i typów. Co do legalności istnienia szkół prywatnych miarodajne są, o ile chodzi o obecne przepisy, postanowienia ustawy z dnia 11 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 343).

Równocześnie uchyla się wyjaśnienie, podane okólnikiem Prezydjum Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 1922 r. Nr. 7853 w sprawie określenia pojęcia szkoły publicznej, ogłoszonym w Dz. Urz. Kuratorjum Okr. Szk. Krak. Nr. 5 z 1922 r., jak również ewentualne inne wyjaśnienia, dotyczące omówionej wyżej sprawy.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki* w. r.

173.

Nr. BP. 30432/32.

Kraków, dnia 7 listopada 1932 r.

Do

Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli, szkół zawodowych, Rad Szkolnych Powiatowych oraz Inspektorów szkolnych w Okręgu
w sprawie

dodatku ekonomicznego.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśniło w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu okólnikiem z dnia 28. X. 1932 r.

L. 161 (B. P. 16395/32), że publiczne szkoły kształcące i także szkoły prywatne z prawami publiczności są szkołami publicznymi w rozumieniu pktu c) art. 4 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), wobec czego na dzieci, uczęszczające do tych szkół, należy wypłacać dodatek ekonomiczny.

Wszelkie poprzednie zarządzenia i wyjaśnienia w powyższej sprawie tracą moc obowiązującą.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki* w. r.

174.

Nr. II. 8508/32.

Kraków, dnia 20 października 1932 r.

Do

**Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich
w Okręgu w sprawie**

**egzaminów na nauczycieli szkół średnich według
rozporządzenia z dnia 29. I. 1923 r.**

Kuratorjum oznajmia, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego okólnikiem Nr. 147 z dnia 4 października 1932 r. (Nr. II. S. 8786/32) w sprawie egzaminów na nauczycieli szkół średnich według rozporządzenia z dnia 29 stycznia 1923 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 68) ustaliło na dzień 1 m a r c a 1933 r. końcowy termin dopuszczania kandydatów do egzaminu naukowego lub pedagogicznego według rozporządzenia z dnia 29 stycznia 1923 r., oznaczony w okólniku Nr. 29 z dnia 5 marca 1932 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 poz. 6 z 1932 r.) na koniec czerwca 1932 r.

Powyższe zarządzenie podadzą Dyrekcje do wiadomości interesowanych nauczycieli.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki* w. r.

175.

Nr. II. 8200/32.

Kraków, dnia 26 października 1932 r.

Do

Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli w Okręgu w sprawie

**organizacji ogniska metodycznego geografji
w Krakowie.**

Na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Ośw. Publicznego z dnia 3 października 1932 r. Nr. II. S. 8129/32 Kuratorjum uruchomiło z dniem 1 listopada 1932 r. ognisko metodyczne geografji w pań-

stwem gimnazjum żeńskim pod kierownictwem prof. Dr. Stanisławy Niemcówny.

Dla ogniska wyznacza się rejon, do którego wchodzi nauczyciele geografji w gimnazjach i seminarjach nauczycielskich w Białej, Chrzanowie, Krakowie, Oświęcimiu, Rakowicach, Staniątkach, Wieliczce i Żywcu.

Kuratorjum zachęca gorąco nauczycieli do korzystania z pomocy ogniska w drodze bezpośredniego zetknięcia się i w drodze korespondencji.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki* w. r.

176.

Nr. II. 8696/32.

Kraków, dnia 31 października 1932 r.

Do

**Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich
w Okręgu w sprawie
lekcyj pokazowych i przyjęć w ogniskach
metodycznych.**

Kuratorjum podaje do wiadomości plan lekcyj pokazowych i pory przyjęć w ogniskach metodycznych.

- 1) Ognisko geografji w państwowym gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Częstochowie.

Lekcje pokazowe we wtorek w kl. VI. na czwartej lekcji i w sobotę w kl. II. na trzeciej lekcji.

Czytelnia i pracownia otwarta we czwartek od godziny 17 do 18.30; w tym czasie przyjmuje kierowniczką. Zebrania grupowe dwa razy na miesiąc we czwartek o godzinie 17.

- 2) Ognisko przyrody w państwowym gimnazjum IV. im. Henryka Sienkiewicza w Krakowie.

Lekcje pokazowe w kl. IV. i V. we środę i czwartek na pierwszej i drugiej lekcji.

Przyjęcia we środę i czwartek od godziny 9.50—10.50.

- 3) Ognisko fizyki w państwowym gimnazjum VIII. im. A. Witkowskiego w Krakowie.

Lekcje pokazowe w kl. III. we wtorek na pierwszej i drugiej lekcji.

Przyjęcia we wtorek od godziny 9.40—11.30, we środę od godziny 16—18, w sobotę od godziny 10.55—12.30.

- 4) Ognisko matematyki w państwowym gimnazjum IV. im. Henryka Sienkiewicza w Krakowie.

Lekcje pokazowe w kl. V. we czwartek na czwartej lekcji i w kl. VI. we środę na trzeciej lekcji.

Przyjęcia we czwartek od godziny 12.00—12.45 i w sobotę od godziny 17.15—19.00.

Czytelnia otwarta we wtorek i w sobotę od godziny 17.15—19.00.

- 5) Ognisko rysunku w państwowym gimnazjum VIII. im. A. Witkowskiego w Krakowie.

Lekcje pokazowe we środę w kl. IV. na pierwszej i drugiej lekcji oraz w kl. III. na trzeciej i czwartej lekcji.

Przyjęcia w poniedziałek od godziny 9.40—10.35 i w piątek od godziny 18.00—20.00.

Biblioteka otwarta w piątek od godziny 18.00—20.00.

Konferencje grupowe w pierwszy piątek miesiąca od godz. 18.00—20.00.

- 6) Ognisko robót ręcznych w państwowym gimnazjum VIII. im. A. Witkowskiego w Krakowie.

Lekcje pokazowe w poniedziałek na drugiej i trzeciej lekcji oraz we czwartek na pierwszej i drugiej lekcji.

Przyjęcia w piątek od godziny 18.00—20.00 i w sobotę od godz. 9.00—11.00.

Konferencje grupowe w pierwszy piątek miesiąca od godz. 18.00—20.00.

Biblioteka otwarta w piątek od godziny 18.00—20.00.

W oddziale ogniska dla nauczania robót kobiecych w państwowym seminarjum nauczycielskim żeńskim w Krakowie:

Lekcje pokazowe w poniedziałek na pierwszej i drugiej lekcji, we środę na piątej lekcji i we czwartek na pierwszej i drugiej lekcji.

Przyjęcia we wtorek od godziny 8.00—8.45, we środę od godz. 12.30—13.25 i w piątek od godziny 18.00—20.00.

Biblioteka otwarta w piątek od godziny 18.00—20.00.

Kuratorjum zachęca nauczycieli (iki) odpowiednich przedmiotów do wielostronnego korzystania z pomocy ognisk, w szczególności z tych miejscowości, które do rejonu danego ogniska przydzielono.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki* w. r.

177.

Nr. II. 7862/32.

Kraków, dnia 2 listopada 1932 r.

Do

**Dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących
i zakładów kształcenia nauczycieli w Okręgu
w sprawie**

konferencji nauczycieli rysunków i robót ręcznych.

W bieżącym roku szkolnym odbędą się konferencje rejonowe w Krakowie i grupowe w większych miastach Okręgu nauczycieli rysunku i robót ręcznych.

Celem ułatwienia nauczycielom wzięcia czynnego udziału w konferencjach Kuratorium podaje do przemyślenia i ewentualnego opracowania w formie referatów następujące tematy:

I. Rysunki.

- 1) „Zagadnienie nowych metod w nauce rysunków“,
- 2) „Projektowanie w związku z robotami ręcznymi“,
- 3) „Projektowanie w związku z robotami kobiecymi“,
- 4) „Rysunek pamięciowy z wyobraźni“,
- 5) „Rysunek przedmiotów graniastych i ćwiczenia w kształceniu wyobraźni przestrzennej“,
- 6) „Rysunek pamięciowy na podstawie obserwacji“,
- 7) „Czynnik wychowawczy w nauce rysunków“,
- 8) „Wychowanie estetyczne w szkole ogólnokształcącej“,
- 9) „Sport i wychowanie fizyczne w nauce rysunków“,
- 10) „Technika lekcji rysunków na wolnem powietrzu“,
- 11) „Ćwiczenia w malowaniu“,
- 12) „Zabytki architektury, wystawy, muzea — jako czynnik wychowania estetycznego“,
- 13) „Rysunek tablicowy jako czynnik objaśniający“,
- 14) „Kształcenie wrażliwości młodzieży na piękno przyrody w związku z nauką rysunków“.

II. Roboty ręczne.

- 1) „Metody w robotach ręcznych“,
- 2) „Znaczenie ręki i oka przy nauce zręczności“,
- 3) „Technika drzewna“,
- 4) „Sport a roboty ręczne“,
- 5) „Rysunek techniczny w robotach ręcznych“,
- 6) „Technika tekturowa“,
- 7) „Projektowanie w robotach ręcznych“,
- 8) „Papiery krochmalne i oleiste“.

III. Roboty ręczne kobiece.

- 1) „Utrzymywanie ładu w pracowni szkolnej pierwszorzędnym środkiem wychowania młodzieży“,
- 2) „Slöjd drzewny w wychowaniu dziewcząt“,
- 3) „Jak się powinna odbywać nauka kroju i szycia?“
- 4) „Technologia materiałów włókienniczych“,
- 5) „Techniki hafciarskie i mereżkowe w szkole“.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki* w. r.

178.

Nr. II. 9136/32.

Kraków, dnia 7 listopada 1932 r.

Do

**Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli w Okręgu w sprawie
codziennej modlitwy.**

Nawiązując do zarządzenia, zawartego w Nr. 7 Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego z dnia 31 sierpnia 1932 r. poz. 114 w sprawie modlitwy w szkołach powszechnych, zawiadamiam, że rozporządzenie to dotyczy również państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki w. r.*

179.

Nr. II. 9276/32.

Kraków, dnia 14 listopada 1932 r.

Do

**Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących w Okręgu
w sprawie**

zwolnień w całości od taksy administracyjnej.

W związku z wątpliwościami, jakie nasunęły się przy wykonywaniu punktu 1 zarządzenia z dnia 18 października 1932 r. Nr. O. 2463/32 (Dz. U. K. O. S. K. Nr. 9 z 1932 r. poz. 150) wyjaśniam, że, o ile uchwała Rady Pedagogicznej w sprawie zwolnień uczniów w całości od taksy administracyjnej za I. półrocze roku szkolnego 1932/33 została przeprowadzona zgodnie z zarządzeniem z dnia 31 sierpnia 1931 r. Nr. II. 19619/31 (Dz. U. Kuratorjum O. S. K. Nr. 8 z 1931 r. poz. 154) przed otrzymaniem na wstępie wymienionego zarządzenia, nie należy zmieniać wspomnianej uchwały Rady Pedagogicznej.

Natomiast, począwszy od drugiego półrocza bieżącego roku szkolnego, zechcą Dyrekcje w całej rozciągłości zastosować przy zwalnianiu uczniów w całości od taksy administracyjnej wyżej podane zarządzenie.

Doszło do wiadomości Kuratorjum, że w niektórych Dyrekcjach utarł się zwyczaj zwalniania przez Rady Pedagogiczne w całości od taksy administracyjnej uczniów, dzieci nauczycieli państwowych gimnazjów.

Ponieważ takie postępowanie jest zupełnie sprzeczne z obowiązującymi przepisami, zechcą Dyrekcje podać w przyszłości rewizji ten zwyczaj, i, jeżeli okaże się potrzeba zwolnienia w całości ucznia, dziecka funkcjo-

narjusz państwowego lub zawodowego wojskowego, dokładnie rozważyć, czy przez udzielenie takiemu uczniowi zwolnienia nie pozbawi się możliwości korzystania ze zwolnień dzieci zupełnie ubogich rodziców, nie będących funkcjonariuszami państwowymi, a które postępami w nauce i zachowaniem się zasługują specjalnie na zwolnienie.

W myśl bowiem obowiązujących przepisów dzieci funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych mogą korzystać ze zniżki do połowy, o ile nie jest wiadomem, że posiadają znaczniejszy majątek.

Natomiast, gdy zajdzie wypadek zupełnego ubóstwa dziecka funkcjonariusza państwowego lub zawodowego wojskowego, wówczas Rada Pedagogiczna może wymienionego ucznia zwolnić w całości od taksy z tem jednak zastrzeżeniem, że udzielone zwolnienie obciąży w każdym wypadku dozwoloną liczbę zwolnień w całości (patrz punkt 1 zarządzenia z dnia 18 października 1932 r. Nr. O. 2463/32).

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki* w. r.

180.

Nr. II. 9277/32.

Kraków, dnia 15 listopada 1932 r.

Do

Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących w Okręgu w sprawie

**gimnazjalnego egzaminu dojrzałości dla eksternów
oraz egzaminów uzupełniających z jęz. łacińskiego
i przedmiotów polonistycznych.**

Wobec dość częstych wypadków zgłaszania się po informacje do Dyrekcji szkół kandydatów, ubiegających się o dopuszczenie do gimnazjalnego egzaminu dojrzałości w charakterze eksterna, bądź to egzaminu uzupełniającego z jęz. łacińskiego względnie przedmiotów polonistycznych, Kuratorjum podaje do wiadomości, że od chwili obecnej aż do odwołania wspomniane egzaminy przeprowadzać będą Państwowe Komisje Egzaminacyjne przy następujących gimnazjach państwowych w Krakowie:

I. gimnazjum państw. II. im. św. Jacka w Krakowie — dla kandydatów, zdających egzamin według programów humanistycznego, neoklasycznego i staroklasycznego typu,

II. gimn. państw. VIII. im. A. Witkowskiego w Krakowie — dla kandydatów, zdających egzamin według programu matematyczno-przyrodniczego typu,

III. gimn. państw. V. im. J. Kochanowskiego w Krakowie — dla kandydatów zdających egzamin uzupełniający z jęz. łacińskiego względnie przedmiotów polonistycznych.

Wyżej wymienione egzaminy odbywają się dwa razy do roku:

- 1) w terminie zimowym (styczeń—luty) i
- 2) w terminie wiosennym (maj—czerwiec).

Należy udokumentowane podania w myśl § 62 Regulaminu (Dz. U. Min. W. R. i O. P. Nr. 2 z 1926 r.) winni kandydaci wnieść bezpośrednio do Kuratorium w terminie do:

- 1) 1 grudnia — jeżeli chodzi o termin zimowy i
- 2) 1 kwietnia — jeżeli chodzi o termin wiosenny.

Taksa za pełny egzamin dojrzałości dla eksternów w roku szk. 1932/33 wynosi 60 zł, a taksa za uzupełniający egzamin dojrzałości wynosi 15 zł. Takse winni kandydaci wpłacać bezpośrednio do P. K. O. na rachunek Kuratorium Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

Przed Komisjami, wymienionymi pod pp. I i II, będą zdawać również uczniowie poszczególnych gimnazjów, którzy wstąpili do kl. VIII. gimnazjum po upływie miesiąca od początku pracy w danym roku szkolnym, stosownie do § 16 Regulaminu.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki w. r.*

181.

Nr. III. 5650/32.

Kraków, dnia 4 listopada 1932 r.

Do

**Kierownictw publicznych szkół kształcących zawodowych
w sprawie**

ubezpieczania nauczycieli.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśniło rozporządzeniem z dnia 21/10 b. r. Nr. BP. 7562/32, że nauczyciele szkół kształcących, których praca w tych szkołach jest jedynym zajęciem, winni być ubezpieczeni zarówno w Kasie Chorych jak i w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych.

Wobec tego kierownictwa zgłaszają bezzwłocznie do tych instytucji takich nauczycieli i przedłożą Kuratorium dowody zgłoszenia.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. E. Nowicki w. r.*

Rejony wizytacyjne w dziale zakładów kształcenia nauczycieli.

I) Okręgowy wizytator szkół p. Michał Sidor: 1) Biała — państwowe Sem. naucz. męskie, 2) Kraków — państwowe Sem. naucz. żeńskie i państwowe Sem. ochroniarskie, 3) Radom — państwowe Sem. naucz. żeńskie, 4) Radom — państwowe Sem. naucz. męskie, 5) Solec n. Wisłą — państwowe Sem. naucz. męskie, 6) Stary Sącz — państwowe Sem. naucz. męskie, 7) Tarnów — państwowe Sem. naucz. męskie, 8) Sandomierz — państwowe Sem. naucz. żeńskie, 9) Dębica — prywatne Sem. naucz. żeńskie i IV kl. pryw. gimn. żeńsk., 10) Gorlice — prywatne Sem. naucz. żeńskie i IV kl. pryw. gimn. żeńsk., 11) Jasło — prywatne Sem. naucz. żeńskie, 12) Marjówka Opoczyńska — prywatne Sem. naucz. żeńskie, 13) Mielec — prywatne Sem. naucz. żeńskie i IV kl. pryw. gimn. żeńsk., 14) Nowy Sącz — prywatne Sem. naucz. żeńskie i IV kl. pryw. gimn. żeńsk., 15) Ropczyce — prywatne Sem. naucz. żeńskie, 16) Stary Sącz — prywatne Sem. naucz. żeńskie i IV kl. pryw. gimn. żeńsk., 17) Tarnów — prywatne Sem. naucz. żeńsk. SS. Urszulanek, 18) Tarnów — prywatne Sem. naucz. żeńskie im. błg. Kingi, 19) Tarnów — prywatne Sem. naucz. żeńskie im. św. Jadwigi i IV kl. pryw. gimn. żeńsk., 20) Kraków prywatne Sem. naucz. żeńskie T. S. L. im. Preisendanzy, 21) Kraków — prywatne Sem. naucz. żeńskie im. św. Rodziny, 22) Kraków — prywatne Sem. naucz. żeńskie Instytutu Marji.

II) P. o. okręgowego wizytatora szkół p. T ü r s c h m i d E d w a r d: 1) Częstochowa — państwowe Sem. ochroniarskie, 2) Częstochowa — państwowe Sem. naucz. męskie, 3) Kielce — państw. Sem. naucz. męskie, 4) Kraków — państwowe Sem. naucz. męskie, 5) Jędrzejów — państwowe Sem. naucz. męskie, 6) Dąbrowa Górnicza — państwowe Sem. naucz. męskie, 7) Sosnowiec — państwowe Sem. naucz. męskie, 8) Sosnowiec — państwowe Sem. naucz. żeńskie, 9) Kęty — państwowe Sem. naucz. żeńskie, 10) Ostrowiec — państwowe Sem. naucz. męskie, 11) Żywiec — państwowe Sem. naucz. żeńskie, 12) Zawiercie — państwowe Sem. naucz. żeńskie, 13) Biała — prywatne Sem. naucz. żeńskie, 14) Chrzanów — prywatne Sem. naucz. żeńskie, 15) Częstochowa — prywatne Sem. naucz. żeńskie, 16) Kielce — prywatne Sem. naucz. żeńskie, 17) Bochnia — pryw. Sem. naucz. żeńskie i IV kl. pryw. gimn. żeńsk., 18) Jordanów — pryw. Sem. naucz. koedukacyjne i IV kl. pryw. gimn. koeduk., 19) Kraków — prywatne Sem. naucz. żeńskie im. M. Reja i IV kl. pryw. gimn. żeńsk., 20) Kraków — prywatne Sem. naucz. żeńskie im. Münnichowej, 21) Kraków — prywatne Sem. naucz. żeńskie SS. Prezentek, 22) Nowy Targ — prywatne Sem. naucz. żeńskie oraz IV i V kl. pryw. gimn. żeńsk., 23) Wadowice — prywatne Sem. naucz. żeńskie.

Rejony wizytacyjne w dziale szkolnictwa zawodowego.

Nacz. Wydz. p. **Ludwik Misky**: 1) Biała — 3-letnia Koedukacyjna Średnia Szkoła Ogrodnicza T. Sz. Ogrodniczo-Sadowniczej, 2) Kraków — Publ. Szkoła Zawodowa Doksztalc. Rzemiosł Artystycznych, 3) Kraków — Publ. Szkoła Zawodowa Doksztalcająca Ogrodnicza.

Wiz. Inż. Dr. p. **Michał Affanasowicz**: Szkoły techniczne: 1) Dąbrowa Górnicza — Państwowa Średnia Szkoła Górnicza i Hutnicza, 2) Kraków — Państwowa Szkoła Przemysłowa im. Staszica — 3) Radom — Państwowa Średnia Szkoła Techniczna Kolejowa, 4) Radom — Średnia Szkoła Chem. Garbarska Tow. Popierania Wiedzy Chem. Garbarskiej.

Szkoły rzemieślniczoprzemysłowe: 1) Częstochowa — Szkoła Rzem. Przemysłowa Towarzystwa Rzemieślniczego Okręgowego, 2) Częstochowa — Szkoła Rzemiosł dla Żydów gm. Żydowskiej w Częstochowie, 3) Kraków — Szkoła Rzemiosł Tow. Szkoły Rzemiosł, 4) Maczki — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. Szkoły Rzemieśl.-Przemysłowej. 5) Olkusz — Państwowa Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa, 6) Oświęcim — Salezjańska Szkoła Rzemiosł, 7) Sosnowiec — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. Szkół Przemysłowo-Rzemieślniczych w Zagłębiu Dąbrowskiem, 8) Zakopane — Państwowa Szkoła Przemysłu Drzewnego, 9) Zawichost — Męska Szkoła Rzemieślnicza Tow. Wychowawczo-Oświatowego „Przyszłość“ w Zawichoście. 10) Zawiercie — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa P. M. S.

Szkoły doksztalcające zawodowe: 1) Dąbrowa Górnicza — Publ. Szkoła Doksztalcająca Zawodowa, 2) Olkusz — Publiczna Szkoła Doksztalcająca Zawodowa, 3) Oświęcim — Publiczna Szkoła Doksztalcająca Zawodowa, 4) Sosnowiec — Publiczna Szkoła Doksztalcająca Zawodowa Nr. 1, 5) Sosnowiec — Publ. Szkoła Doksztalcająca Zawodowa Nr. 2, 6) Zawiercie — Publ. Szkoła Doksztalcająca Zawodowa P. M. S.

Kursy Techniczne: w Dąbrowie Górniczej, Radomiu i Sosnowcu.

Kursy Samochodowe: wszystkie w Okręgu Szkolnym.

Wiz. Inż. **Karol Rudolphi**: Szkoły rzemieślniczoprzemysłowe: 1) Grybów — Państwowa Szkoła Kołodziejsko-Kowalska, 2) Kalwarja — Państwowa Szkoła Stolarska, 3) Kielce — Salezjańska Szkoła Rzemiosł, 4) Kraków — Salezjańska Szkoła Rzemiosł, 5) Ostrowiec — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa przy Zakładach Sp. Akc. Wielkich Pieców i Zakładów Ostrowieckich, 6) Pawlikowice — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa Tow. „Powściągliwość i Praca“. 7) Radom — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa im. Kilińskiego Tow. Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej w Radomiu, 8) Skarżysko-Kamienna — Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa

Tow. Przyjaciół Szkoły Średniej, 9) Sułkowice — Państwowa Szkoła Przemysłu Żelaznego, 10) Świątniki — Państwowa Szkoła Ślusarska.

Szkoły dokształcające zawodowe: Woj. Krakowskie: Andrychów, Biała Nr. 1 i Nr. 2, Biecz, Bochnia, Brzesko, Brzeszcze, Buczkowice, Chrzanów, Dąbrowa, Dębica, Gorlice, Grybów, Jasło Nr. 1, Jaworzno, Jordanów, Kalwaria Zebrzydowska, Kęty, Kraków Nr. 1—8, 9—15, 23—25, Krzeszowice, Limanowa, Łodygowice, Maków Podhalański, Mielec, Mościce, Myślenice, Niepołomice, Nowy Sącz Nr. 1 i 2, Nowy Targ, Piaski Wielkie, Pilzno, Rabka, Ropczyce, Skawina, Siersza, Stary Sącz, Sucha, Szczakowa, Szczucin, Tarnów Nr. 1 i 2, Trzebinia, Wadowice Nr. 1, Wieliczka, Zakopane, Zator, Żywiec.

Woj. Kieleckie: Będzin, Busko Zdrój, Czeladź, Częstochowa Nr. 1 i 2, cieśli, murarzy, żydowska, Jędrzejów, Kielce, Końskie, Kozienice, Miechów, Opatów, Opoczno, Ostrowiec, Poręba, Radom met.-drzewna, przem. skór., żydowska, Sandomierz, Skarżysko-Kamienna T. S. Śr., przy Fabr. Amunicyj, Włoszczowa, Wolbrom, Zagożdżon (Pionki).

Wiz. Inż. Władysław Witkowski: Licea handlowe: 1) Będzin — Liceum Handlowe Męskie Zgromadzenia Kupców m. Będzina, 2) Częstochowa — Liceum Handlowe Żeńskie S. S. Zmartwychwstania Pańskiego, 3) Kraków — Dwuletni Instytut Administracyjno-Gospodarczy, 4) Kraków — Szkoła Hotelarska.

Szkoły handlowe: 1) Będzin — 3-kl. Szkoła Handlowa Żeńska Marji Bojarskiej, 2) Będzin — Prywatna Jednoroczna Żeńska Szkoła Przysposobienia Kupieckiego Marji Bojarskiej, 3) Biała — Państwowa 4-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa, 4) Częstochowa — 4-kl. Szkoła Przemysłowo-Handlowa Żeńsk. S. S. Zmartwychwstania Pańskiego, 5) Częstochowa — 4-letnia Koed. Szkoła Handlowa Stow. Kupców Polskich, 6) Dąbrowa Górnicza — 3-kl. Szkoła Handlowa Żeńska Stow. Kupców Polskich, 7) Jasło — 3-kl. Koed. Szkoła Handlowa im. St. Szczepanowskiego (Stow. Popierania Nauki Polsk. Handlu i Przemysłu), 8) Kielce — 4-kl. Koeduk. Szkoła Handl. Stow. Kupców Polskich, 9) Kozienice — 3-kl. Koeduk. Szkoła Spółdz. Handlowa Tow. Popierania Wiedzy Spółdzielczej, 10) Kraków — Szkoła Ekonomiczno-Handlowa (4-letnia męska i żeńska), 11) Kraków — 2-kl. Szkoła Kupiecka Męska Tow. Szkoły Kupieckiej, 12) Kraków — Jednoroczna Żeńska Szkoła Przysposobienia Kupieckiego K. Zimowskiego, 13) Jednoroczna Koed. Szkoła Przysposobienia Kupieckiego Stanisława Nycza, 14) Kraków — Jedn. Koed. Szkoła Przysposobienia Kupieckiego M. Passakasa, 15) Niepołomice — 3-kl. Koed. Miejska Szkoła Handlowa, 16) Nowy Sącz — 3-kl. Koed. Szkoła Handlowa Tow. Szkoły Handlowej, 17) Ostrowiec Kielecki — 3-kl. Koed. Szkoła Handlowa T. N. S. W., 18) Pilica — 3-kl. Koed. Szkoła Handlowa Polskiej Macierzy Szkolnej, 19) Radom — 4-letnia Męska

Szkoła Handlowa Stow. Kupców Polskich, 20) Radom — 4-letnia Żeńska Szkoła Handlowa Stow. Kupców Polskich, 21) Skarżysko-Kamienna — 3-kl. Koed. Szkoła Handlowa Tow. Przyjaciół Szkoły Średniej, 22) Sosnowiec — 4-kl. Szkoła Handlowa Tomasza Płockiego, 23) Sosnowiec — 4-kl. Szkoła Handlowa Żeńska im. Król. Jadwigi Stow. Szkół Średnich, 24) Tarnów — Państwowa 3-kl. Koedukacyjna Szkoła Handlowa, 25) Tarnów — Jednor. Koed. Szkoła Przysposobienia Kupieckiego H. Rauscha, 26) Wadowice — 3-kl. Koed. Miejska Szkoła Handlowa, 27) Zakopane — 3-kl. Koed. Szkoła Handlowa T. S. L., 28) Zakopane — Szkoła Hotelarsko-Przemysłowa, 29) Zawiercie — 3-kl. Szkoła Handlowa Żeńska Wandy Karczewskiej.

Szkoły dokształcające handlowe. Woj. Krakowskie: Biała, Kraków 19—22.

Woj. Kieleckie: Będzin, Sosnowiec Nr. 3 i 4.

Kursy handlowe: wszystkie w Okręgu Szkolnym.

184.

KONKURSY

z terminem czterotygodniowym od daty ukazania się niniejszego Nru Dziennika Urzędowego.

Rada Szkolna Powiatowa w Gorlicach ogłasza konkurs na następujące posady kierowników szkół:

1) 6-kl. publicznej szkoły powszechnej mieszanej w Łużnej. — Przy szkole jest mieszkanie służbowe składające się z 2 pokoi i kuchni, $\frac{1}{2}$ morga ogrodu.

2) 3-kl. publicznej szkoły powszechnej mieszanej w Szymbarku. — Przy szkole jest mieszkanie służbowe składające się z 2 pokoi i kuchni, 1 morg grunt.

3) 4-kl. publicznej szkoły powszechnej mieszanej w Wójtowej. — Przy szkole jest mieszkanie służbowe składające się z 2 pokoi i kuchni i $1\frac{1}{2}$ morga gruntu na ogród warzywny i sad.

Od kandydatów pod 1) wymagany jest W. K. N.

Podania należy wnosić drogą służbową do Rady Szkolnej Powiatowej w Gorlicach.

Rada Szkolna Powiatowa w Jędrzejowie ogłasza ponownie konkurs na posadę kierownika 4-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Desznie, gm. Rząsław, powiatu jędrzejowskiego.

Przy szkole jest mieszkanie służbowe dla kierownika, oraz 9 morgów gruntu.

Kandydaci, mający przepisane kwalifikacje zawodowe, powinni wносить podania drogą służbową na ręce Inspektora szkolnego w Jędrzejowie.

Rada Szkolna Powiatowa w Limanowej ogłasza ponownie konkurs na posadę kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Roztoce.

Przy szkole jest mieszkanie składające się z 1 pokoju i kuchni.

Podania należy wносить do Rady Szkolnej Powiatowej w Limanowej.

Rada Szkolna Powiatowa w Miechowie ogłasza konkurs na następujące posady kierowników publicznych szkół powszechnych:

- 1) 7-mio klasowej szkoły powszechnej w Parkoszowicach,
- 2) 7-mio klasowej szkoły powszechnej żeńskiej w Słomnikach,
- 3) 7-mio klasowej szkoły powszechnej w Pałeczniczy,
- 4) 3-klasowej szkoły powszechnej w Kacicach,
- 5) 3-klasowej szkoły powszechnej w Opatkowicach.

Kandydaci, chcący ubiegać się o te stanowiska, winni wykazać się przynajmniej dwuletnią służbą w charakterze nauczycieli stałych, a na stanowisko kierowniczki szkoły w Słomnikach i kierowników szkół w Pałeczniczy i Parkoszowicach świadectwem ukończonego Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Podania należy udokumentowane wносить należy w drodze służbowej na ręce Inspektora szkolnego w Miechowie.

Konkurs, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Nr. 5 z dnia 30 maja 1931 na stanowisko kierownika 2-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Wolicy, pow. miechowski, unieważnia się.

Rada Szkolna Powiatowa w Mielcu ogłasza konkurs celem stałego obsadzenia stanowisk kierowników szkół:

- 1) 5-klas. publ. szkoły powsz. w Gawłuszowicach,
- 2) 4-klas. publ. szkoły powsz. w Chorzelowie,
- 3) 2-klas. publ. szkoły powsz. w Pławie,
- 4) 2-klas. publ. szkoły powsz. w Wadowicach Górnych.

Wszystkie wymienione szkoły mają budynki własne z mieszkaniem dla kierownika szkoły.

Kierownictwo ad 1) zastrzeżone dla kandydata z Wyższym Kursem Nauczycielskim.

Podania należy udokumentowane wносить do Rady Szkolnej Powiatowej w Mielcu.

KOMUNIKATY.

Zachęca się do współpracy z Kołami Powszechnych Wykładów Uniwersytetu Jagiellońskiego i ułatwiania w organizowaniu odczytów przez: dostarczanie sal, przeprowadzanie propagandy wśród młodzieży i zachęcanie jej do brania udziału w wszelkich imprezach, organizowanych przez Powszechne Wykłady U. J.

Kuratorjum podaje do wiadomości, że wkrótce będzie wydana księga „Ku Czcii poległych Lotników”. Księga ta będzie zawierała oprócz historycznego rozwoju naszego lotnictwa kilkaset nazwisk i życiorysów tych wszystkich, którzy w służbie Ojczyzny śmierć ponieśli.

Księga ta poza bezpośredniem uczczeniem poległych lotników będzie miała znaczenie propagandowe z uwagi na bogatą treść, jak również wysoką skalę artystyczną.

Oddanie hołdu tym wszystkim poległym lotnikom, oraz wzniesienie pomnika jak również przyjsie z pomocą wdowom i sierotom po nich, oto cel, jaki ma osiągnąć ta księga. Zachęca się Nauczycielstwo i Biblioteki szkolne do nabycia tego wydawnictwa.

Cena księgi w przedpłacie wynosi 58 zł a dla szkół 38 zł. Aby uprzystępnąć nabywanie jej, suma ta może być spłacana w ratach miesięcznych od 4 zł. Zamówienia należy kierować bezpośrednio do Oddziału Krakowskiego Redakcji i Administracji Księgi „Ku Czcii Poległych Lotników” w Krakowie, ul. Karłowicza 1. 46/3.

W myśl zalecenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. II. 1341/31 z dnia 11 lutego 1931 r., oraz powołując się na opinię Ministerstwa Spraw Wojskowych (Dz. Rozk. Nr. 6/31) i Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego (L. 636/Spół. R. 200 z dn. 20. III. 1931 r.) zalecam zaprenumerowanie ze wszelkimi pożytecznego dzieła „Encyklopedia Wojskowa”. Wydawnictwo powyższe stanowi owoce pracy wieloletniej Towarzystwa Wiedzy Wojskowej, zmierzającej do ujęcia w najbardziej zwartej formie wszystkich zagadnień wiążących się nie tylko z wiedzą wojskową, historią wojen polskich, lecz również ze sprawami obejmującymi zadania i wartość wychowania obywatelskiego i narodowego.

Wysoko postawione wśród kształcącej się młodzieży formacje przysposobienia wojskowego znajdują w „Encyklopedji Wojskowej” przebogaty materiał informujący jako uzupełnienie teoretycznego przysposobienia dla służby w obrobie Państwa.

Z tych względów uważam, że wydawnictwo „Encyklopedia Wojskowa” powinna w pierwszym rzędzie znajdować się w bibliotekach szkolnych, dostępnych dla klas, objętych przysposobieniem wojskowem. Dostępna cena prenumeraty miesięcznej po 5 zł za zeszyt zadanie to znacznie ułatwi.

Niezależnie od prenumeraty do bibliotek uczniowskich zaleca się „Encyklopedję Wojskową” również do bibliotek nauczycielskich, jako informacyjny materiał historyczny z dziedziny wojen polskich, historii oręża i organizacji woj-

skowej oraz jako najbardziej ściśle wydawnictwo dające w syntetycznej formie wyśięk walk formacyj o niepodległość Polski.

Działy te są redagowane pod kierunkiem Wojskowego Biura Historycznego.

Osobno przesyła się prospekt Towarzystwa Wiedzy Wojskowej, do którego załączone są karty zamówienia. Wypełnione listy należy skierować do tutejszego Kuratorjum Okręgu Szkolnego do dnia 20. XII. r. b.

Wydawnictwo „Encyklopedia Wojskowa” wychodzi bogato ilustrowana i zaopatrzona w oryginalne szkice z wojen polskich, oraz z walk o niepodległość, jest zatem pierwszorzędnej wartości dziełem informacyjnem we wszelkich sprawach związanych z działalnością sił zbrojnych Polski.

Całość wydawnictwa obliczona jest na około 60 zeszytów, ukazujących się regularnie co miesiąc, z których dotychczas wyszło drukiem 20.

Cena zeszytu pojedynczego w objętości 4 arkuszy druku, t. j. 80 stron, wynosi zł 5.—.

Każdy nowy prenumerator po uskutecznieniu prenumeraty na konto P. K. O. Nr. 21.785 otrzymuje wszystkie dotychczas wydane drukiem zeszyty poprzednie.

Za następne zeszyty bieżące prenumerator wpłaca po zł 5 (za każdy zeszyt) miesięcznie, aż do końca wydawnictwa.

Nakładem Książnicy Atlas, Sp. Akc. we Lwowie, ukazała się książka A. L. Hall Quest'a p. t. „Uczenie się pod kierunkiem w szkole średniej”. Zaleca się tę książkę dla bibliotek nauczycielskich szkół wszystkich typów i Nauczycielstwa, szczególnie zaś dla wychowawców.

Cena egzemplarza wynosi zł 12.—.

Konkurs.

Koło Nauczycieli Rys. i Robót ręcznych w Krakowie ogłasza konkurs na prace z robót ręcznych wykonane przez młodzież i dzieci uczęszczające do szkoły powszechnej i średniej (chłopcy i dziewczęta).

Warunki: 1) Prace powinny mieć charakter swobodnej, nieskrępowanej twórczości dziecka.

2) Konkurs obejmuje także prace kobiece.

3) Tematem tych prac będą potrzeby i zainteresowania młodzieży, zabawki i ozdoby choinkowe, drobne sprzęty domowe, aparaty, przyrządy, maszyny itp.

4) Materiał i technika wykonania dowolna.

5) Za najlepsze i najbardziej pomysłowe prace zostaną przyznane nagrody, jak: książki techniczne i powieściowe, obrazy, komplety narzędzi, aparaty radiowe i inne.

6) Termin nadsyłania prac: prace należy nadsyłać najpóźniej do 10. I. 1933 r. pod adresem Koło Naucz. Robót Ręcznych i Rys., Kraków Studencka 12, gimn. VIII. „Konkurs Robót Ręcznych”.

7) Modele nagrodzone stają się własnością Koła za zgodą właściciela, lub będą zwrócone właścicielowi.

8) Praca może być wykonana także w szkole.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

„Drugi świat pracy“ w szkole.

Czem dla zawodowca są konkretne czynności fachowe, w których potencjalnie tkwić mogą zagadnienia wiedzy ścisłej i filozofji, tem dla ucznia jest obowiązkowa praca, polegająca na uczeniu się, t. j. bezpośredniem zaznajamianiu z zagadnieniami naukowemi i kulturalnemi. W obu wypadkach na zajęciach dnia codziennego, czyli t. zw. „pierwszym świecie pracy“, oprócz można kształtowanie podstawy duchowej osobnika wobec życia.

Jednak „zjednoczenie celów życiowych z pracą codzienną nie jest wcale faktem powszechnym“ (De-Man: Der Kampf um die Arbeitsfreude). Tak jest w życiu dorosłych, tak też jest i w szkole, jak to wszyscy wiemy. Tu i tam praca „zawodowa“ jest najczęściej środkiem lub szczeblem, absorbuje tylko część psychiki, tu i tam większość ludzi poszukuje sensu i celu życia poza nią, daje ujście swej energii w innej działalności. (Moznaby nawet przypuścić, że owa „eksoponja“ jest postulatem rozwoju biologicznego i kulturalnego wogóle, najbardziej istotną cechą tajemniczej „vis vitalis“ człowieka). Wobec tego „pierwszy świat pracy“ nie może być jedyną i wystarczającą podstawą wychowawczą ani w szkole, ani w oświecie pozaszkolnej.

To też W. Flitner, niemiecki teoretyk oświaty pozaszkolnej, ustalając punkty wyjścia dla kształtowania osobowości robotnika, uczęszczającego do szkoły wieczornej, wymienia wśród nich „drugi świat pracy“. Rozumie przez to społeczną działalność robotnika w organizacjach, związanych z jego życiem zawodowem, n. p. organizacjach zawodowych i spółdzielczych, kasach chorych, świetlicach i t. p.

Termin Flitnera wraz z całą jego treścią i pedagogicznem zastosowaniem daje się znakomicie uogólnić nietylko na wszystkie kategorie ludzi pracujących zawodowo, ale nawet przenieść do życia uczniowskiego.

Istotnie, zestawiając życie młodzieży szkolnej z życiem dorosłych, pracujących zawodowo, znajdziemy tu i tam wzajemnie sobie odpowiadające, a ściśle od wykonywanej pracy zależne rodzaje potrzeb, a w związku z tem i podobne dążności do pewnych zrzeszeniowych form ich zaspakajania. Do takich analogij życia społeczno-zawodowego należeć będą n. p.: samopomoc gospodarcza, doskonalenie się w „zawodzie“, obrona stanowiska społecznego, wiązanie się z kulturą ogólną, organizacja wypoczynku. Młodzież szkolna mogłaby więc mieć (i w wielu wypadkach ma już) swój „drugi świat pracy“.

Zasługą nowoczesnej pedagogiki jest podjęcie walki o wyzwolenie młodzieży z pod władzy scholastycznego światopoglądu. Nie zaniedbuje się niczego, co mogłoby osiągnięcie tego wyzwolenia opóźnić, ale też bez pośpiechu i z całą rozważą przeprowadza się eksperymentalne sprawdzanie pedagogicznych hipotez. Za słusznością jednej z nich, dostarczonej przez psychologię indywidualną, przemawia już wieloletnia praca badawcza. — Chodzi, mianowicie, o pogląd psychanalitików na potrzebę wyżycia hamujących rozwój kompleksów psychicznych oraz na sublimację tych kompleksów przez odpowiednie organizowanie owego wyżycia.

Rekwizyty nowego „nauczania kształcącego“ długo jeszcze nie będą dostosowane (kryzys!) do jego zasadniczej idei i dużo czasu upłynie, zanim nauczanie to tak zespoli się z wychowaniem, że umożliwi młodzieży freudowskie wyżycie kompleksów.

Umożliwić je jednak już teraz może właściwe organizowanie uczniowskiego „drugiego świata pracy“, którego konkretna problematyka pełna jest podstawowej treści wychowawczej, już choćby ze względu na swój bezpośredni związek z elementami bio-psychicznymi. (Oto — dla przykładu — psychologiczna treść pierwszego z brzegu numeru pisemka szkolnego z prowincji: tęsknota za czarem ciszy wiejskiej; pęcznienie z młodzieńczego pożądania walki o ideał; jakiś ozdrowieńczy proces, w którym podświadomość uwalnia się od zatrutych wizyj uwiadu i śmierci; opis wstrząsającego przeżycia burzy; wiązanie mglistych jeszcze ideałów ludzkich z obrazem morza; aktualne zdarzenie szkolne; rymowany zarys wakacyjnych przeżyć w obozie; wołanie o prawo do marzeń: chce „żyć jak bezdomny — umrzeć jak kwiat“; autor zapytuje, zwarzony jakimś doświadczeniem, czemu i zło jest na świecie, i beznadziejnie stęka, choć jest „wichura“, ale się wyleczy, bo lubi śmiech; nawoływanie do pracy, z której ludzkość będzie miała korzyść; obraz ziarna, w martwocie zimy oczekującego przebudzenia).

Praca nad kształtowaniem charakteru i wychowanie społeczne — tam, gdzie są — opierają się w obecnym stanie rzeczy prawie wyłącznie na zorganizowanym życiu pozalekcyjnym młodzieży.

Dotychczasowe próby w zakresie form organizacyjnych samorządów uczniowskich nie były wolne od błędów. Błędnie, n. p. usiłowano znaleźć odpowiedniki wszystkich uczniowskich organizacji w życiu dorosłych, co nie jest koniecznem, mylnie też odpowiedniki te wyznaczono (formy administracyjno-polityczne samorządów Gill'a).

Dr. R. Taubenszlag („Samorząd uczniowski jako czynnik wychowania społecznego“, str. 18) mniema, że „życie społeczności młodzieńczych, szczególnie zaś szkolnych, nie da się porównać z życiem jakichkolwiek asocjacji dorosłych, że posiada swoje prawa i prawidłowości, odrębne cechy i treść,

które nakazują nam poszukiwać — dla ujęcia ich w karby samorządności, nowych form organizacyjno-ideowych, wypływających organicznie ze specyficznego charakteru zrzeszeń młodzieży“.

Należałoby może zmiękczyć bezwzględność tej tezy. Niektóre organizacje uczniowskie mogą nie mieć treściwych ani strukturalnych analogii w życiu dorosłych, ale inne mogą, a nawet muszą te odpowiedniki posiadać, choćby ze względu na wspólne materialne cele i psychiczne cechy młodzieży i dorosłych. Najbardziej zbliżone do siebie będą formy, należące do owego „drugiego świata pracy“ uczniów i zawodowców.

Zagadnienie samorządów uczniowskich przez szkolnictwo nasze praktycznie i teoretycznie było badane. Mamy naukowe jego uzasadnienie i materiał doświadczalny. Czas zakańczyć dotychczasową fazę badania: zestawić uzyskane praktycznie wyniki i opracowywać obowiązujące wnioski.

Czas tembardziej przystępować do ożywionej jednolitej akcji na tym odcinku pracy pedagogicznej, że mnożą się próby zagarnięcia władzy nad duszą młodzieży przez czynniki, nic wspólnego z pedagogiką nie mające.

Wyposażona tylko w mizerny aparat nauczania, łatwo szkoła z ośrodka inicjującego i organizującego pracę wychowawczą, stać się może bezwolnym narzędziem, może ją porwać pozbawiony celowości pedagogicznej „nurt życia“. Musi więc zaopatrzyć się w silne motory i nowocześnie zmontować swą maszynę. Współdziałanie z młodzieżą w organizowaniu na zasadach samorządności jej „drugiego świata pracy“ zacieśni węzły, łączące nauczycielstwo z wychowankami, odmłodzi je i napęlni nową energją.

Jak w każdym dziele pedagogicznym, tak i w poruszonej tu sprawie konieczną jest współpraca wszystkich świadomych czynników wychowania.

To też w dyskusji na temat samorządów uczniowskich muszą być wysłuchane wszystkie głosy. Niech sprecyzują swe stanowisko zwolennicy wynekenowskich „wolnych gmin szkolnych“ i ci, którzy w samorządach widzą rozpoczynającą się pajdokrację. Niech powiedzą swe ostatnie słowo sfery, utylitarnie traktujące działalność wychowawczą: związki społeczne i religijne, niech replikują im idealistyczni montessoriści i korczakowcy. Trzeba też wymóc wypowiedzenie się rodziców. Przedewszystkiem zaś przy załatwianiu tak ważnej sprawy nie może być nieobecna „altera pars“ — sama młodzież. Wymaga tego wzajemnego porozumienia dalsze współżycie i współpraca obu generacyj.

F. Sadowski.